

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.238/2025/9. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Pető István ügyvéd (cím) által képviselt 'felperes neve' (cím) felperesnek – a dr. Sztán Emese ügyvéd (cím) által képviselt 'I.r. alperes neve' (cím) I. rendű, a dr. Konczné dr. Pásztor Turák Kinga ügyvéd (cím) által képviselt 'II.r. alperes neve' (cím) II. rendű és a dr. Lőrincz Ildikó ügyvéd (cím) által képviselt 'III.r. alperes neve' (cím) III. rendű alperesek ellen jognyilatkozat pótlása iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 25.P.20.436/2024/37. számú ítélete ellen a felperes részéről 39. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét – az ügy érdemét nem érintve – helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I. rendű alperesnek 15 napon belül 60 000 (hatvanezer) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy 48 000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított, a másodfokú eljárás szempontjából jelentős tényállás szerint az alperesek orvosként olyan egészségügyi szolgáltatóknál állnak jogviszonyban, amelyek érintettek voltak abban, hogy a felperes eredménytelenül kérte az egyes védőoltások alóli mentesítés iránti kérelméhez szükséges, a kezelőorvos által adott szakvélemények kiadását.

[2] A felperes a megváltoztatott keresetében kérte, hogy a bíróság pótolja az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 58. § (3a) bekezdése szerinti orvosi szakvéleményt a következők szerint: „*felperes neve* MMR és dTap és Hepatitis B elleni oltásban nem részesíthető, mivel az Eütv. 58. § (10) bekezdése szerint az oltásban meghalhat, ez egy törvényben leírt tény. '*felperes neve*' él, ez az egészségi állapota és ezt az állapotát az oltás várhatóan károsan befolyásolná, mivel az oltásba belehalhat és ezen körülmény változása belátható időn belül nem várható. A halálnál nem létezik károsabb befolyás az egészségére a felperesnek.” Hivatkozása szerint kezelőorvosként az alpereseknek kellett volna kiadniuk az oltások alóli mentesítéshez szükséges szakvéleményeket.

[3] Az alperesek az ellenkérelmeikben kérték a kereset elutasítását. Többrétű hivatkozásuk részeként a III. rendű alperes azzal is védekezett, hogy a perbeli legitimációjuk hiányzik.

[4] Az elsőfokú bíróság a fellebbezett ítéletével elutasította a keresetet. Kötelezte a felperest, fizessen meg az I. rendű alperesnek 340 000 forint, a II. rendű alperesnek 360 000 forint, a III. rendű alperesnek pedig 381 000 forint perköltséget, és megállapította, hogy az állam viseli a felmerült 84 000 forint kereseti illetéket.

[5] Döntését az alperesek perbeli legitimációjának hiányával indokolta. Ennek alátámasztására idézte az egészségügyi tevékenység végzésének egyes kérdéseiről szóló 2003. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Eütev.) 4. § a) pontját, 7. § (2) bekezdését, és rögzítette, hogy mindhárom alperes egészségügyi szolgáltatóval fennálló jogviszony alapján végzi a tevékenységét. Ismertette az Eütv. 3. § f) pontját és az Eütev. 11. § (1) bekezdését is,

amelyekre és az alperesek által igazolt jogviszonyukra tekintettel megállapította, hogy természetes személyként nem rendelkeznek passzív perbeli legitimációval.

[6] Az ítélet indokolásában kitért arra is, hogy a felperes indítványa ellenére miért nem függesztette fel az eljárást és kezdeményezett alkotmánybírósági normakontrollt.

[7] A pervesztes felperest a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 82. § (1) és 83. § (1) bekezdései alapján kötelezte az alperesek jogi képviseletével felmerült perköltség megfizetésére, amelyet az I. és a II. rendű alperesek esetében bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 2. § (1) bekezdése, a III. rendű alperes esetében a 3. § (3) bekezdése alapján állapított meg, az ÁFA összegével növelten.

[8] A felperes a fellebbezésben kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását a Pp. 381. §-a alapján. Perköltség igénye is volt. A fellebbezés indokolásában idézte az Eütev. 4. § a) pontját, az Eütv. 58. § (1) és (3a) bekezdéseit, valamint 3. § b) pontját. Hangsúlyozta, hogy az oltás alóli mentesítésre vonatkozó jognyilatkozat pótlása körében az Eütv. szabályai bírnak relevanciával, márpedig az 58. § (3a) bekezdése alapján a kezelőorvos rendelkezik perbeli legitimációval, függetlenül a tevékenysége alapját képező jogviszonytól. Az elsőfokú bíróság tévesen és jogszabálysértően azonosította a kezelőorvos fogalmát a tevékenység ellátásához szükséges jogviszonnyal. Nyilvánvaló, hogy a per tárgya nem a kezelőorvos jogviszonyával kapcsolatos, hanem az oltás alóli mentesítéshez/elhalasztáshoz szakvéleményt adó orvos jognyilatkozatának pótlása. Hivatkozott a Kúria Kfv.III.37.545/2017. (EH2019.04.K6.) számú határozatára, amely szintén egyértelművé teszi, hogy a mentesítési eljáráshoz a kezelőorvos mint természetes személy adja ki a jognyilatkozatot. Ezért az elsőfokú bíróság anyagi jogszabálysértése szükségesség teszi az ítélet hatályon kívül helyezését, ugyanis az elsőfokú bíróság megsértette az Eütv. 3. § b) pontját, 58. § (1) és (3a) bekezdéseit. Idézte a Kúria Pfv.III.20.048/2015/8. számú határozatát is, amely szerint a keresetösségi jog a per tárgya és a fél közötti anyagi jogi kapcsolatra vonatkozik, vagyis a felperes szempontjából arra, hogy a felperest megilleti-e a keresettel érvényesített jog, míg az alperes szempontjából azt jelenti, hogy az érvényesített jog az alperessel szemben áll-e fenn. Az alperesek a kezelőorvosaiként az érvényesíteni kívánt jog tekintetében annak alanyai, hiszen az Eütv. 3. § b) pontja szerinti kezelőorvosai.

[9] Az I. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet indokai alapján történő helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását. Hivatkozása szerint a felperes tévesen értelmezi a perbeli legitimációra vonatkozó anyagi jogszabályokat.

[10] A II. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet indokai alapján történő helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását. Hivatkozása szerint is a felperes tévesen értelmezi a perbeli legitimációra vonatkozó anyagi jogszabályokat.

[11] A III. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet indokai alapján történő helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben való marasztalását. Előadta, hogy már az elsőfokú eljárás során is vitatta a perbeli legitimációját, amelyre a felperes nem tett nyilatkozatot az elsőfokú eljárás során, ezért azt – megkérdőjelezhető jóhiszemű pervitele mellett – a másodfokú eljárásban nem pótolhatja a Pp. 235. § (1) bekezdése alapján. Egyebekben ő is arra hivatkozott, hogy a felperes tévesen értelmezi a perbeli legitimációra vonatkozó anyagi jogszabályokat.

[12] Az ítéltábla tárgyaláson kívül bírálta el a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján, és azt megalapozatlannak találta.

[13] A felperes a fellebbezésben kizárólag az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kérte a Pp. 381. §-a alapján, amelynek alapjaként csupán a passzív perbeli legitimáció kérdését érintő anyagi jogszabálysértést jelölte meg.

[14] A Pp. 371. § (2) bekezdése szerint az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését a fél – az ítélet megváltoztatására irányuló kérelem nélkül – a 379–381. §-ban foglaltakra hivatkozva kérheti. Bár a fellebbezés e feltételnek megfelelt, a Pp. 381. §-án alapuló fellebbezés kizárólag eljárási, nem pedig anyagi (jog)szabálysértésen alapulhat.

[15] A Pp. 381. §-a alapján ugyanis a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel hatályon kívül helyezheti, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasíthatja, ha szükséges az elsőfokú eljárás megismétlése vagy kiegészítése, mert az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése az ügy érdemi eldöntésére kihatott, és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges, vagy nem észszerű.

[16] A (professzionális jogi képviselővel eljáró) felperes azonban azzal, hogy nem jelölt meg eljárási szabálysértést, a Pp. 381. §-a szempontjából megalapozatlan fellebbezést terjesztett elő.

[17] A Pp. 382. §-a szerint ugyanakkor ha a fél az ítélet megváltoztatására irányuló kérelem nélkül kizárólag az ítélet hatályon kívül helyezését kérte és fellebbezése megalapozatlan, a másodfokú bíróság ítéletével – az ügy érdemét nem érintve – az elsőfokú ítéletet helyben hagyja.

[18] Ennek megfelelően a bírói gyakorlat szerint is eljárásjogi szabálysértés hiányában az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének nincs helye (BDT2024. 4796.). Ha a fél a fellebbezésében kizárólag az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését kéri, anélkül azonban, hogy eljárási szabálysértésre hivatkozna, az általa megjelölt anyagi jogi jogszabálysértés érdemben nem vizsgálható. Ilyen esetben a másodfokú bíróságnak az elsőfokú bíróság ítéletét annak érdemi felülbírálata nélkül helyben kell hagynia (BDT2021. 4308.).

[19] A Kúria irányadó gyakorlata szerint is amennyiben a jogorvoslattal élő fél a bíróság téves jogértelmezését, emiatt pedig esetlegesen pl. a szükséges bizonyítás mellőzését sérelmezi az anyagi jogi jogszabálysértésre történő hivatkozás mellett, megváltoztatásra irányuló jogorvoslati kérelmet terjeszthet elő, azzal hogy amennyiben a bíróság álláspontja szerint további bizonyításra van szükség az érdemi döntés meghozatalához, úgy utasítsa az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára; a bíróság az ilyen módon előterjesztett kérelem alapján mérlegelheti, hogy rendelkezésre állnak-e az adatok a megváltoztató döntés hozatalához, szükség esetén pedig az ítélet hatályon kívül helyezése mellett új eljárást rendelhet el (Pfv.VII.20.127/2023/6. számú ítélet).

[20] Az ítéltábla a teljesség kedvéért utal arra, hogy megengedő gyakorlat csak a keresetlevél visszautasításáról rendelkező végzés ellen hatályon kívül helyezés iránt benyújtott fellebbezés kapcsán alakult ki, amennyiben a fél a fellebbezésében helyesen, az alapul szolgáló indokok kifejtésével megjelöli a másodfokú bíróságtól gyakorolni kért felülbírálati jogkört is (a másodfokú bíróság felülvizsgálati jogköre terjedelmének értelmezése tárgyában hozott 1/2019. Polgári jogegységi határozat).

[21] Az ítéltábla ezért megváltoztatás iránti fellebbezési kérelem hiányában nem érinthette az ügy érdemét, illetőleg – a Pp. 382. §-ában foglaltaknak megfelelően az ügy érdemére vonatkozó döntés elvi helyességét vélelmezve – maga sem észlelt eljárási (különösen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését megalapozó) szabálysértést.

[22] Az ítéltábla ezért az ügy érdemét nem érintve hagyta helyben az elsőfokú ítéletet a Pp. 382. §-a alapján.

[23] A felperes a másodfokú eljárás során is elvesztette, így a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni az alperesek másodfokú perkölségét.

[24] Az I. rendű alperes a R. 2. § (1) bekezdése alapján 60 000 forintot számított fel. Mivel a fellebbezés előterjesztésekor a R. már nem volt hatályban, az ítéltábla a fellebbezési eljárásban hatályos, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr) 2. § (1) bekezdése a) pontja figyelembevételével rendelkezett a felperes marasztalásáról az I. rendű alperes javára. Ennek meghatározásánál figyelemmel volt az elsőfokú eljárás során becsatolt, az I. rendű alperes és a jogi képviselője között létrejött megbízási szerződésben kikötött 20 000 forintos óradíjra, amelynek alapul vételével a fellebbezés megismerésére és az ellenkérelem elkészítésére elszámolt 3 óra reális volt, és amelynek mérséklését a felperes sem kérte.

[25] A II. rendű alperes összeg, illetőleg jogszabályi rendelkezés feltüntetése nélkül kérte a felperes perkölségben való marasztalását. A Pp. 81. § (1) bekezdése szerint azonban a fél a perkölsége megtérítését annak felszámításával kérheti. A (2) bekezdés szerint pedig a felszámítás során meg kell jelölni az igényelt kölség összegét, a felmerülésének lényeges körülményeit, azt, hogy a perbe vitt mely jog érvényesítésével összefüggésben merült fel, és mindezeket a felszámítással egyidejűleg – szükség szerint – okirattal is igazolni kell; a bíróság által az eljárást befejező határozatban meghatározható kölség az annak összegét szabályozó jogszabályi rendelkezésre utalással is felszámítható. Mivel a II. rendű alperes e jogszabályi rendelkezések ellenére sem a felszámított összeget, sem az azt szabályozó jogszabályi rendelkezésre utalást nem tüntette fel a fellebbezési ellenkérelemben, az ítéltábla mellőzte a felperes perkölség viselésére történő kötelezését.

[26] A III. rendű alperes a R. 3. § (2) bekezdése alapján kérte a felperest a jogi képviselével felmerült ÁFA köteles ügyvédi munkadíj megfizetésére kötelezni. Ezen, a meghatározható pertárgyértéken alapuló jogszabályi rendelkezésnek az Ükr. 3. § (1) bekezdése feleltethető meg, amellyel szemben – lévén a jelen ügy pertárgyértéke meg nem állapítható – a 3. § (2) bekezdése szabályozza a meg nem határozható pertárgyérték alapján felszámítható ügyvédi munkadíj összegét. Ezért, mivel a III. rendű alperes sem jelölte meg az igényelt kölség összegét, de az azt szabályozó jogszabályi rendelkezésre sem utalt a fellebbezési ellenkérelemben, az ítéltábla az ő esetében is mellőzte a felperes perkölség viselésére történő kötelezését.

[27] A fellebbezési illeték a felperes személyes kölségmentessége miatt a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján marad az állam terhén.

Debrecen, 2025. október 14.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Árok Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró